

ved dets udløb. Er kontrakten anskaffet (d.v.s. indgået eller overtaget) i indkomståret, opgøres gevinst eller tab som forskellen mellem kontraktens anskaffelsessum og kontraktens værdi ved indkomstårets udløb. Tilsvarende gælder for kontrakter, der er realiseret (d.v.s. afstået, udnyttet eller udløbet udnyttet) i indkomståret, at gevinst eller tab opgøres som forskellen mellem værdien ved årets begyndelse og værdien ved realiseringen. For terminskontraktens vedkommende er værdien ved realiseringen værdien på terminsdagen, hvorved forstås den i en terminskontrakt fastsatte afviklingsdag. For købe- og salgssretters vedkommende er værdien ved realiseringen enten afståelsessummen, hvis kontrakten afstås, eller værdien på udløbsdagen, hvorved forstås den dag, kontrakten udnyttes eller udløber udnyttet. Er kontrakten anskaffet og realiseret inden for samme indkomstår, opgøres gevinsten eller tabet som forskellen mellem anskaffelsessummen og værdien ved realiseringen.

Det foreslås, at lagerprincippet skal anvendes for finansielle kontrakter af alle skattepligtige og af realrenteafgiftspligtige.

Lagerprincippet foreslås først og fremmest, fordi et realisationsprincip ville give betydelige muligheder for skattetænkning. Man kunne f.eks. indgå både en købskontrakt og en salgskontrakt til samme type aktiv, f.eks. valuta, med udløbsdag lige efter indkomstårets udløb. Dispositionen ville derved være risikofri, da tab på den ene kontrakt ville svare til gevinst på den anden. Den tabgivende kontrakt kunne så afhændes umiddelbart før indkomstårets udløb, mens den gevinstgivende kontrakt kunne beholdes til kontraktens udløb. Herved kunne der under et realisationsprincip opnås et rentefrit lån svarende til skatteværdien af det realiserede tab. Ved at indgå stadig større kontrakter ville metoden i princippet kunne anvendes til at opnå en skatteudskydelse af ubegrænset størrelse og ubegrænset tidsmæssig udstrækning. Det ville give næsten uoverstigelige administrative vanskeligheder for skattemyndighederne at identificere og tilsidesætte sådanne arrangementer med skattetænkning i periodeafgrænsning.

Mange pengeinstitutter og visse andre store markedsdeltagere anvender i forvejen lagerprincippet for deres øvrige aktiver og passiver.

Anvendelsen af lagerprincippet kan imidlertid i ganske særlige tilfælde give betydelige problemer.

Visse virksomheder indgår kontrakter, der skal sikre en stor del af virksomhedens omsætning. Det kan typisk dreje sig om lange terminskontrakter mv. til sikring af valutabetalinger eller vareleverancer til eller fra virksomheden. Beskatning efter lagerprincippet kan i sådanne tilfælde medføre en væsentlig økonomisk belastning af virksomheden. Det vil være til-

fældet, hvis det er forbundet med store omkostninger at realisere gevinsten på kontrakten for at skaffe midler til skattebetalingen samt indgå nye kontrakter for fortsat at sikre virksomhedens leverancer.

Det foreslås derfor, at Ligningsrådet skal kunne give tilladelse til, at virksomheder i disse særlige tilfælde kan anvende realisationsprincippet.

Det forudsættes, at dispensationen kun vil blive givet i ganske få tilfælde.

Det skal være en betingelse for dispensationen, at anvendelsen af lagerprincippet vil være til væsentlig økonomisk ulempe for virksomheden.

Dette indebærer blandt andet, at der skal være betydelige omkostninger forbundet med at frigøre likviditet til skattebetalingen, f.eks. ved at realisere gevinsten på kontrakten og eventuelt indgå en ny kontrakt. Det indebærer endvidere, at dispensationen normalt kun vil blive givet for kontrakter med lang løbetid, hvor lagerprincippet betyder en væsentlig fremrykket beskatning i tilfælde af gevinst. Denne betingelse vil ikke være opfyldt, såfremt gevinst på kontrakten realiseres inden det tidspunkt, hvor skatten af den lagerbeskattede gevinst forfalder.

En betingelse for dispensation er endvidere, at virksomheden ikke har tegnet modgående kontrakter, der i store træk neutraliserer den fremtidige risiko på den oprindelige kontrakt. Det skyldes, at lagerprincippet ved modgående kontrakter ikke medfører en likviditetsmæssig belastning, da gevinst på den ene kontrakt modsvares af tab på den modgående kontrakt.

Det er også en betingelse, at kontrakterne indgås som led i virksomhedens primære drift for at sikre leverancer til eller fra virksomheden. Der vil typisk være tale om valutaterminskontrakter og kontrakter vedrørende virksomhedens råvarer eller produkter. Kontrakter med obligationer eller aktier som underliggende aktiver vil ikke kunne omfattes af en dispensation.

Det skal påhvile virksomheden at godtgøre over for Ligningsrådet, at betingelserne for dispensation er opfyldt. Dispensationen vil normalt forudsætte, at ansøgning indgives senest, når kontrakten indgås.

Der bør ikke gives dispensation til virksomheden til generelt at anvende realisationsprincippet. Derimod vil det være hensigtsmæssigt, at virksomhederne får tilladelse til at fravige lagerprincippet for visse typer af kontrakter, der opfylder betingelserne nævnt ovenfor. Herved undgås, at Ligningsrådet skal tage stilling til ansøgninger vedrørende den enkelte kontrakt.

Hvis der gives dispensation, betyder det, at fortjeneste eller tab på kontrakten opgøres efter realisa-